

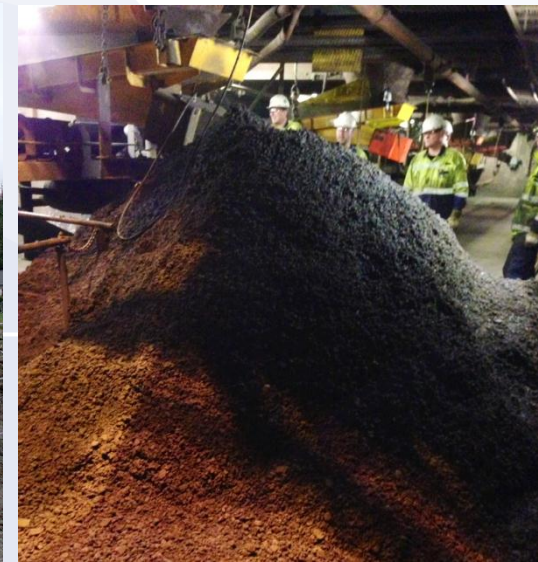
KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET

Hvilke muligheter gir regelverket for disponering av forurenset grunn og avfall?

Hva følger av forurensningsloven med forskrifter?

Forurensete og uforurensete avfallsmasser

- **Graving i forurensete masser**
- **Generering av overskuddsmasser som ikke disponeres på eiendommen**
- **Riving av bygg eller anlegg**
- **Produksjonsavfall**

Spørsmål 1: Er massene forurenset grunn?

- **Forurenset jord eller berggrunn**
 - Konsentrasjon av helse- og miljøfarlige stoffer overstiger normverdier for forurenset grunn (vedlegg 1 i forurensningsforskriften kap. 2)
 - PNEC*-verdier for andre helse- og miljøfarlige stoffer
- **Unntak: Grunn der konsentrasjonen ikke overstiger lokalt naturlig bakgrunnsnivå**
 - Men: grunn som danner syre eller andre stoffer som kan medføre forurensning er forurenset grunn (f.eks. alunskifer)

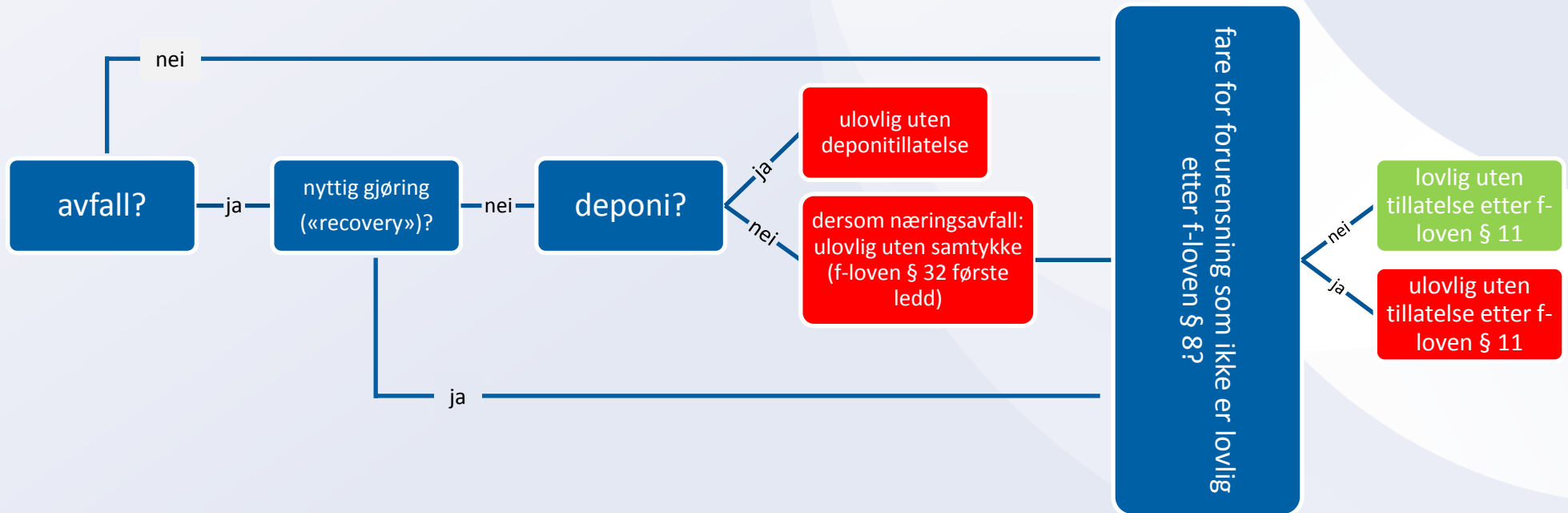

Disponering av forurenset grunn

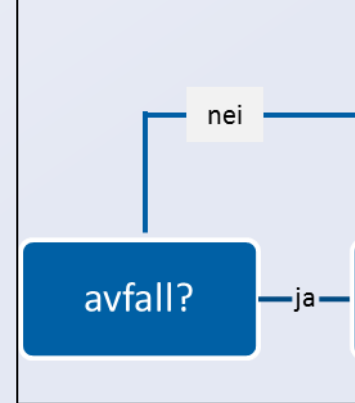
- **Utenfor eiendommen:**
 - **Forurensete masser fra bygge- og gravearbeider skal leveres til godkjente deponi eller behandlingsanlegg**
(forurensningsforskrift §2-5)
 - **Klif kan gi unntak** *(forurensningsforskriften § 41-4)*
- **Innenfor eiendommen:**
 - **Skal skje iht tiltaksplan**
 - **Forurensningsnivå innenfor lokale akseptkriterier**
- **Klif har myndighet på disponering utenfor eiendommen**
- **FM og kommune har myndighet innenfor eiendommen**

Utfylling på land med andre masser enn forurensete gravemasser

Spørsmål 1: Er massene avfall?

- **Start med avfallsdefinisjonen i f-loven § 27:**
 - Er massene «kassert» eller «overflødige (...) fra tjenesteyting, produksjon og renseanlegg»?
 - Faste bygninger eller tilbehør til faste bygninger er ikke avfall
- **Hvis svaret ikke er opplagt:**
 - Oppfyller massene biprodukt-kriteriene?

Biprodukt-kriteriene

Mulig lovtekst: Som avfall regnes ikke løseobjekter og stoffer som

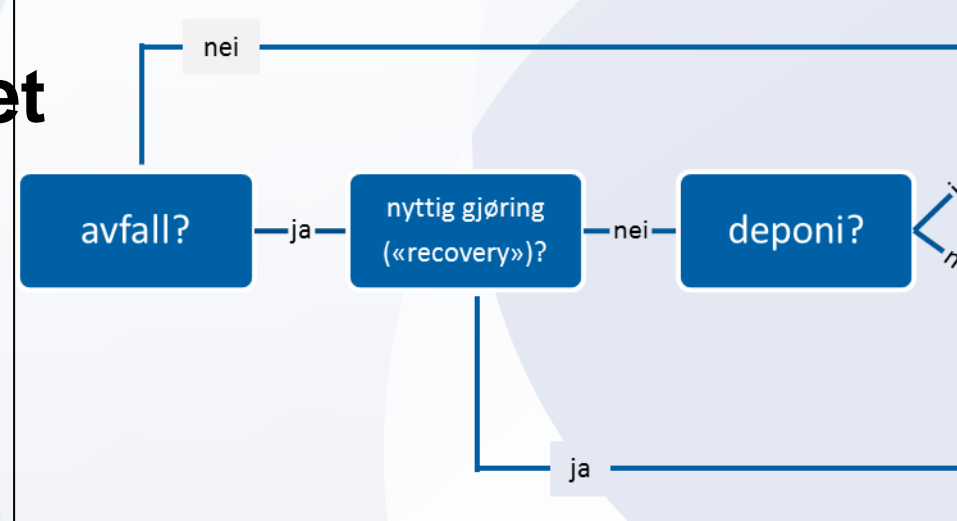
- 1. er generert som en integrert del av en produksjonsprosess som primært tar sikte på å fremstille noe annet**
- 2. kan brukes direkte uten annen bearbeidelse enn det som er normalt i industriell praksis**
- 3. kan brukes på en måte som er lovlig**
- 4. ikke medfører nevneverdig høyere risiko for helseskade eller miljøforstyrrelse enn tilsvarende objekter og stoffer som ellers kunne blitt brukt, og**
- 5. det er sikkert at vil bli utnyttet.**

Eksempler

- **Naturlige masser**
 - Pukk, grus eller sand som kjøpes fra pukkverk, grustak eller sandtak er ikke avfall.
 - Overskuddsmasser fra mudring og gravearbeider kan i prinsippet være avfall, selv om de ikke er forurenset.
- **Betong, tegl o.l. fra riving/rehabilitering**
 - Avfall når bygget skal rives
- **Rest fra industriproduksjon**
 - Oppfyller massene biprodukt-kriteriene?
 - **Merk: Registrering i REACH utelukker ikke at massene er avfall.**

Spørsmål 2: Innebærer tiltaket nyttiggjøring?

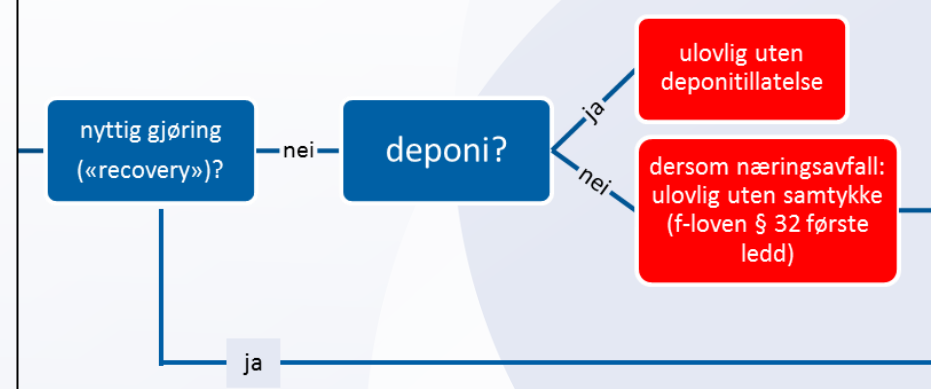
- **Nyttiggjøring = tiltak der hovedresultatet er at avfall kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt brukt eller at avfall er blitt forberedt til dette**
- **Verd å merke seg:**
 - Deponiregelverket gjelder ikke der avfall nyttiggjøres
 - Nyttiggjøring utenfor lovlig avfallsanlegg skjer ikke med befriende virkning for avfallsprodusent

Vurderingstema og momenter i vurderingen

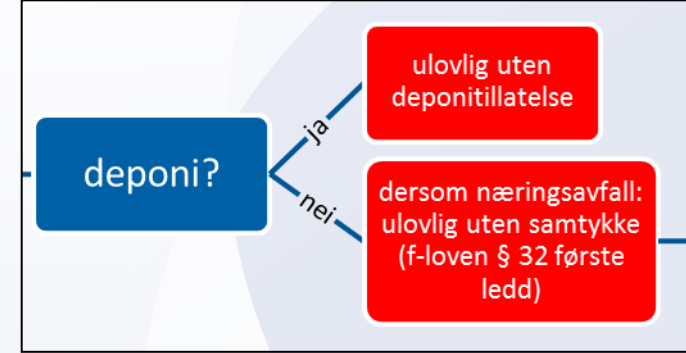
- **Vurderingstema: Er det sannsynlig at avfallet erstatter materialer som ellers ville blitt brukt?**
 - **Sagt på andre måter:**
 - Er terrenginngrepet primært et tiltak for å bli kvitt avfall?
 - Er det grunn til å tro at inngrepet ville funnet sted hvis tiltakshaver ikke hadde hatt tilgang på avfallsmasser?
- **Momenter som kan tillegges vekt:**
 - Har avfallet egenskaper som gjør det egnet til formålet?
 - Står mengden masser som mottas i forhold til behovet?
 - Er tiltakshaver villig til å betale for avfallet?

Spørsmål 3: Omfattes tiltaket av deponiregelverket?

- **Hovedregelen: kap. 9 gjelder for**
 - «alle deponier» (Avfallsforskriften § 9-2)
 - lagerplasser for avfall dersom lagringstiden er
 - mer enn 1 år før sluttbehandling
 - mer enn 3 år før gjenvinning eller behandling
- **Med «deponi» menes «et permanent disponeringssted for avfall ved deponering av avfallet på eller under bakken» jf. § 9-3 bokstav h.**
 - deponeringsanlegg
 - organisert avfallshåndtering
 - permanente og fast lokaliserte anlegg
 - mottak av eget eller andres avfall
 - .
- **Fylkesmannen er forurensningsmyndighet for mange deponier og avfallbehandlingsanlegg**

«Annen disponering» etter f-loven § 32 første ledd

- **Permanent deponering utenfor godkjente avfallsanlegg**
- **Enkeltstående tiltak som omfatter en begrenset mengde næringsavfall**
- **«Annen disponering» av næringsavfall krever samtykke fra Klif**
(*f-loven § 32 første ledd annet punktum*)
 - **Klif kan ikke delegere myndigheten videre til Fylkesmannen**
- **Samtykke gis bare unntaksvis.**

Spørsmål 4: Rammes tiltaket av forurensningsforbudet?

Vurdering av forurensningsfare (1)

- **Tiltak som ikke medfører nevneverdige skader eller ulemper trenger ikke tillatelse** (*f-loven §8-3, 3. ledd*)
 - **Bruk av normverdier kan være en god rettesnor**
 - **Viktig å vurdere totalmengder av prioriterte forbindelser**
 - **Ta kontakt med FM eller Klif hvis dere er usikre**
- **Avfallsprodusent eller ansvarlig må vurdere selv om massedisponering fører til nevneverdig skade eller ulempe**
- **FM/Klif kan føre tilsyn og krever fjerning ved ulovlig disponering**

Vurdering av forurensningsfare (2)

- **Der tiltaket medfører forurensning, må miljømyndighetene søkes om tillatelse**
 - **Det bør dokumenteres bl.a.**
 - **Forurensningsnivå dokumentert ved et tilstrekkelig antall prøver**
 - prøvetakingsprosedyre
 - **Utlekkingspotensial ved realistiske forhold**
 - Hvilke faktorer påvirker spredning
 - Bindingsegenskaper
 - Vurdering av bruksforholdene og sannsynlighet for endring av bruksforholdene
 - **Resipientforhold (både jord og vann)**
 - **Mengde masser**
- **Søknader for tillatelse til forurensning rettes til Klif i de fleste tilfellene**
- **Fylkesmannen gir tillatelse innenfor bedriftsområdet til egne «konsesjonsbedrifter».**

Konklusjon

- **Forurenset grunn:**
 - **Utenfor eiendom: på godkjent deponi eller behandlingsanlegg**
 - Klif kan gi unntak
 - **Innenfor eiendom: i henhold til tiltaksplan**
- **Nyttiggjøring av avfall:**
 - **Erstatter avfallet andre materialer? Finnes det et marked? Tilfredsstill avfallet de tekniske kravene?**
 - **God dokumentert søknad hvis det er forurensningsfare**
 - **Avfallsprodusent har fortsatt ansvar**
 - **Klif (og FM i noen tilfeller) behandler søknader**
- **Deponering/behandling på lovlig avfallsanlegg**
 - **Massetipper er ikke lovlige avfallsanlegg**
- **Annen disponering**
 - **Unntak**
 - **Trenger samtykke fra Klif**